

سوال

زنی برای حج به مکه آمده اما پس از احرام و نیت حج پر یود شده و محرم او نیز مجبور است فوراً برگردد و کسی را در مکه ندارد که آنجا بماند. اکنون باید چکار کند؟

پاسخ مفصل

الحمدلله.

او همراه با محرم خود برمی‌گردد و بر احرام خود باقی می‌ماند سپس بعد از پاکی به مکه برمی‌گردد و این در صورتی است که اهل سرزمین حرمین باشد زیرا برگشت برای او آسان است و دشوار نیست و نیازی به پاسپورت و ویزا و این مسائل ندارد. اما اگر اهل عربستان نیست و بازگشت برایش سخت است، موضع حیض را محکم می‌بندد (با هر وسیله‌ای مانند نوار بهداشتی تا خون از وی خارج نشود و مسجد آلوده نگردد) و طواف و سعی را به جای می‌آورد و سپس موی خود را کوتاه می‌کند و عمره‌اش را در همان سفر به پایان می‌رساند زیرا طواف وی در این حالت ضروری است و این ضرورت باعث می‌شود ممنوع برای او مباح گردد.

اما طواف وداع برای او لازم نیست، زیرا بنا بر حدیث ابن عباس - رضی الله عنهما - طواف وداع برای زنی که پر یود است واجب نیست، آنجا که می‌گوید: «مردم چنین امر شده‌اند که آخرین کارشان نزد کعبه طواف باشد، جز آنکه برای حائض تخفیف داده شده است».

همچنین برای اینکه پیامبر - صلی الله علیه وسلم - وقتی خبردار شدند که صفیه که در عادت ماهیانه بودند طواف افاضه را انجام داده‌اند فرمودند: «پس [برای بازگشت] حرکت کند» و این دال بر این است که طواف وداع از زنی که در حالت عادت ماهیانه است ساقط می‌شود اما انجام طواف افاضه لازم است.

فتوای شیخ محمد ابن عثیمین - رحمه الله - را در رساله (۶۰ سؤال درباره حیض) را ببینید.